

210007

27 MAYIS 2011

706 ABDULLAH, Nurdianawati Irwani. Status and implications of promise (*wa'd*) in contemporary Islamic banking. *Humanomics (The International Journal of Systems and Ethics)*, 26 ii (2010) pp.84-98. (Extent of its enforceability in the court of law.)

Jack

Vade
210007

977

HASAN, Shabana & MUHAMMAD, Marjan.
Principles of *wa'd* and *muwā'adah*: their application
in Islamic financial contracts. *ISRA International
Journal of Islamic Finance*, 3 ii (2011) pp.135-140.

03 Mayıs 2014

MADDE YAYINLANDIĞI
SONRA GELEN DOKÜMAN

Sukuk 18086
Vade 210007

360 MOKHTAR, Shabnam. A synthesis of Shari'ah issues
and market challenges in the application of *wa'ad* in
equity-based *sukūk*. *ISRA International Journal of
Islamic Finance*, 1 i (2009) pp.138-146.

03 Mayıs 2014

MADDE YAYINLANDIĞI
SONRA GELEN DOKÜMAN

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام
على سيدنا محمد خاتم النبيين وعلى آله وصحبه أجمعين

قرار رقم ١٥٧ (١٧/٦)

بشأن
المواعدة والمواطأة في العقود

Value (210009)
- Ahsa (011/78)

إن مجلس مجمع الفقه الإسلامي الدولي المنبثق عن منظمة
المؤتمر الإسلامي المنعقد في دورته السابعة عشرة بعمان (المملكة
الأردنية الهاشمية) من ٢٨ جمادى الأولى إلى ٢ جمادى الآخرة
١٤٢٧هـ، الموافق ٢٤ - ٢٨ حزيران (يونيو) ٢٠٠٦م.

بعد اطلاعه على البحوث الواردة إلى المجمع بخصوص موضوع
المواعدة والمواطأة في العقود، والاطلاع على القرار رقم ٤٠ - ٤١ (٢/٥)
و٥/٣، وبعد استماعه إلى المناقشات التي دارت حوله،

قرر ما يلي:

أولاً: الأصل في المواعدة من الطرفين أنها ملزمة ديانة، وليست ملزمة
قضاء.

ثانياً: المواعدة من الطرفين على عقد تحايلاً على الربا، مثل المواطأة
على العينة أو المواعدة على بيع وسلف ممنوعة شرعاً.

ثالثاً: في الحالات التي لا يمكن فيها إنجاز عقد البيع لعدم وجود
المبيع في ملك البائع مع وجود حاجة عامة للإلزام كل من
الطرفين بإنجاز عقد في المستقبل بحكم القانون أو غيره، أو

قَرَارَاتٌ وَتَوْصِيَّاتٌ مَجْمَعِ الْفِقْهِ الْإِسْلَامِيِّ الدَّوْلِيِّ

المنبثق عن منظمة التعاون الإسلامي

للدورات : ٢ - ١٩
القرارات : ١ - ١٨٥
١٤٢٢-١٤٠٦ هـ = ٢٠١١-١٩٨٥ م

طُبِعَ عَلَى نَفَقَةِ
الْأَمَانَةِ الْعَامَّةِ لِلْأَوْقَافِ بِالسَّارِقَةِ
الإمارات العربية المتحدة
www.awqafshj.ae

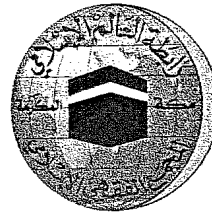
رَاجِعَةٌ وَأَعَدَّتْهُ التَّعْرِيفِيَّةُ
د. أَحْمَدُ عَبْدِ الْعَالِمِ أَبُو عَلِيٍّ
مُديرة إدارة الدراسات والبحوث بأمانة المجمع
سنة ٢٠١١

لنعت الأوقاف

- Taksit (190214)
- Bey (021386), (020762)
- ✓ Vade (210007)

بيع التقسيط

للأستاذ الدكتور وهبة مصطفى الزحيلي

مجلة

المجمع الفقهي الإسلامي

D01167

مجلة نصف سنوية
يصدرها المجمع الفقهي الإسلامي
برابطة العالم الإسلامي

العدد الحادي عشر

1419/1998

VADÉ

FKH

Mahmésani, el-Mucabât, 471

Beirut, 1973

VADÉ

— Cantigye de virm de —

El-Mufassal - V, 620 v.d.

953
Ali. W

D1704

MADDE FAYDALANDIRILAN
SONRA KESİTİLMİŞ BİR BELGE

Vade

مطل الفنى ظالم يحل عرضه وعقوبته
أعدوه فضيلة الشيخ عبد الله بن سليمان بن منيع
القاضي بمحكمة التمييز وعضو هيئة كبار العلماء

13 AĞU 2007

BU SAYIDA

3 Vâdeli ve Taksitli Alış-Verişler
Enflasyon ve Vâde Farkı
İrfan YÜCEL

21 Rızık ve Kazanç Anlayışı
Üzerine
Dr. Fikret KARAMAN

39 İslâm'da Tevbe
Yrd. Doç. Dr. Nihat DALGIN

65 İslam-Hıristiyan Dialogu ve "Akdeniz Ülkelerinde Müslüman-
Hıristiyan Ortak Yaşamı"
Prof. Dr. Bekir KARLIĞA

107 Hz. Peygamberin Fiil ve
Takrirlerinin Delil Değeri
Dursun AYGÜN

ILMI DERGI
Diyanet
CILT: 32 SAYI: 3 TEMMUZ-AĞUSTOS-EYLÜL 1994

Diyanet İşleri Başkanlığı Adına Sahibi
Abdullah CEYHAN

Danışma Kurulu
Prof. Dr. Mehmet HATİBOĞLU
Prof. Dr. İbrahim ÇALIŞKAN
İrfan YÜCEL
Lütfi ŞENTÜRK
Mustafa ATEŞ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Gaffar TETİK
(Süreli Yayınlar Şubesi Müdürü)

Mali İşler ve Dağıtım Sorumlusu
Salim GÜNEY
(Döner Sermaye İşletme Müdürü)

Yayına Hazırlayanlar
Mehmet BULUT - Alaattin KOÇAK

IDARE YERİ
Diyanet İşleri Başkanlığı Süreli
Yayınlar Şubesi Müdürlüğü
Dr. Mediha Eldem Sokak No: 35
06420 Kızılay-ANKARA

Tel: (0312) 435 52 73 (3 Hat)
Fax: (0312) 432 45 88

ABONE İŞLERİ
Tel: (0312) 435 75 51/107

Dergimize gönderilen yazılar Din İşleri
Yüksek Kurulu kararıyla yayınlanır. Ku-
rulca yazılarda düzeltme ve kısaltmalar
yapılabilir. Gönderilen yazılar yayınlan-
sın, yayınlanmasın iade edilmez. Ya-
yınlanan yazılara telif ücreti ödenir.

TEKNİK YAPIM
SFN Televizyon Tanıtım Tasarım
Yayıncılık Ltd.Şti.
Tel: (0 312) 435 15 95
Fax: (0312) 435 05 85

BASKI - CİLT
GAYE İÇ VE DIŞ TİCARET A. Ş.
GAYE MATBAACILIK
İstanbul Yolu 6. Km. No: 287 ANKARA
Tel: (0 312) 397 27 00 (PBX)
Fax: 397 27 00

VÂDELİ VE TAKSİTLİ ALİŞ-VERİŞLER ENFLASYON VE VÂDE FARKI

İrfan YÜCEL

Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi

İnsanın hayatı boyunca bütün ihtiyaç-
larını kendisinin karşılaması, imkân-
sız denecek kadar zordur. Bu sebeple
toplumda insanlar, işbölümü hâlinde çalış-
arak her biri farklı şeyler üretirler. Üret-
tiklerinin bir kısmını satarlar; ihtiyaç duy-
dukları şeyleri satın alırlar. Fert ve top-
lum olarak insanların maddî manevî her
alandaki ilerleyip yükselmeleri, refah ve
mutluluk içinde yaşamaları buna bağlıdır.
Çünkü insan böylece, kendi ürettikleri di-
şında, başkalarının ürettiklerinden de yarar-
lanma imkânı bulur.

Alım-satım, malî mal ile değişmek
demektir.⁽¹⁾ Ancak bunun karşılıklı rızâ ile
olması gerekir. Nitekim Kur'an-ı Ke-
rim'de:

"Ey iman edenler, karşılıklı rızaya
dayanan ticâret hâli müstesna, aranız-

da mallarınızı bâtil (haksız ve haram)
yollarla yemeyin..."⁽²⁾ buyurulmuştur. Bu
sebeple, İslâmî terim olarak "alım-sa-
tım" mutlaka mal değişimi değil, "iki ta-
rafın karşılıklı rızâları ile, bir mal di-
ğeriyle değişmek" diye târif edilmiştir.⁽³⁾
Meşrûiyeti Kitâb, sünnet ve icmâ ile sâ-
bittir. Kur'an-ı Kerim'de:

"Allah, alım-satımı helâl, fâizi ise
haram kıldı."⁽⁴⁾ "...alış-veriş yaptığımız-
da, şahit tutun..."⁽⁵⁾ buyurulmuştur.

Rasûlullah (s.a.) Efendimiz de, bizzât
kendisi ticâret yapmış, meşrû şekilde

- (1) Mecelle'de de böyle târif edilmiştir. Md. 105.
- (2) Nisâ Süresi (4), 29; Bakara Süresi (2), 188.
- (3) İbnü'l-Hümâm, Fethu'l-Kadîr, V, 73, Bulak, 1316; Kâmil Miras, Tecrid-i Sarîh Terceme-si ve Şerhi, VI, 337, Ankara, 1991.
- (4) Bakara Süresi (2), 275.
- (5) Bakara Süresi (2), 282.

sürdürmüştür. Bulgaristan Komünist Partisi (BKP) Merkez Komitesi ve Bulgar hükümetleri "Büyük Bulgaristan" hayalini gerçekleştirebilmek için, öncelikle "sunî bir kommunist-Bulgar-Slav toplumu" yaratma hedefini benimsemişlerdir. Bu yüzden, "Edina Natsiya" (Tek Milet) teorisini ortaya atmışlar ve Türklere, Makedonlara, Romenlere, Arnavutlara, Sırlara ve diğer azınlıklara karşı "Priobštavane" (Kaynaşma, Birleşme) tezi altında isim, din ve dillerini zorla değiştirme yolunu takip ederek, şeklen tek bir Bulgar toplumu yaratmaya gayret etmişlerdir. Oysa, Müslüman Türklere diğer azınlıklara kişi hak ve hürriyetlerini vermek, Bulgarlarla aynı fırsat eşitliği sağlamak, onları ikinci sınıf vatandaş olarak görmemek suretiyle isimleri, dinleri, dilleri ne olursa olsun beyinlerde, gönüllerde tek bir Bulgaristan vatandaşı yaratmayı amaç edinmeleri gerekirdi.

İşte bu hatalı düşüncenin neticesi olarak, 1945'lerden sonra da azınlıklara, özellikle Müslüman Türklere karşı, insanlık dışı ve hukuka aykırı soykırım tatbikatı sürdürülmüştür. Sözkonusu baskılar önce Paşmaklı'da, çok geçmeden de Cuma-i Bâlâ (Yukarıcuma)'da sahnelenmiştir. Sonraki yıllarda Tırnova, Selvi, Plevne, Karaağaç vs. kentlerde yaşayan Türklerin, Pomak Türklerinin, Gagavuz Türklerinin, Çingenelerin velhasıl bütün Türk soylularla Müslümanların adları değiştirilerek "Bulgarlaştırılmaları" yoluna gidilmiştir. Kısacası, 93 Harbi ile başlayan "Hıristiyanlaştırma-Bulgarlaştırma" hareketleri, komünizmle "Tek Komünist Halk" (aslında Bulgar Halkı), yaratmak sloganıyla gündeme getirilmiştir. Bu amaçla Bulgar yetkilileri belirli plân ve program dahilinde çeşitli kararlar almışlar ve birçok kanun yürürlüğe koymuşlardır. Bunlar arasında 1945, 1948, 1951, 1964, 1970 yıllarında alınan kararlar veya çıkarılan kanunnameleri örnek olarak verebiliriz. Özellikle 17 Temmuz 1970 tarihinde, BKP Merkez Komitesi ve Politbüro yetkililerinin aldığı 549 sayılı "Gizli Tedhiş ile Milliyet ve Din Değiştirme Kararı"nın uygulanmaya konmasıyla, bütün Müslüman Pomak Türklerine zorla Hıristiyan-Slav ismi verilmiş ve dünyanın gözü önünde bu soydaşlarımızdan binlercesi katledilerek, tutuklanarak veya çeşitli baskıya maruz bırakılarak Bulgarlaştırılmak istenmiştir⁽²¹⁾.

Müslüman Pomak Türkleri, geçmişte olduğu gibi, bugün de kendi millî benliklerini korumak yönünde verdikleri şerefli mücadelelerine devam etmektedirler. 10 Kasım 1989 tarihinde Todor Jivkov'un iktidardan uzaklaştırılmasından sonra, Bulgaristan'da meydana gelen gelişmelerden istifade ederek, Pomak Türkleri kendi temel hak ve hürriyetlerine kavuşmak için sürdürdükleri mücadelelerini artırmışlardır. Böylece bu mücadele yeni bir safhaya girmiştir. Sözkonusu duruma, "Nova Svetlina" gazetesinin 76. sayısında, Yakoruda doğumlu, Hâlîme Mustafaoğlu adında bir Pomak Türk kadınının, "Demokratik Güçler Birliği" lideri Petur Beron'a gönderdiği "Açık Mektubu" önemli bir örnektir. Mektupta, Pomakların Türk menşeli oldukları açık olarak beyan edilmekte ve kendilerine Türk isimlerinin, örf ve âdetlerinin iade edilmesi talep edilmektedir⁽²²⁾.

Bu talep, Pomak Türklerinin Bulgarlaştırılması için tatbik edilen hertürlü baskı, eziyet ve vahşete rağmen, soydaşlarımızın, 1877'lerde olduğu gibi, halâ Müslüman-Türk olarak, özelliklerini kaybetmeden sürdürdüklerinin, mücadelelerini kendi temel hak ve hürriyetlerini elde edene kadar devam edeceklerinin ispatıdır.

(21) Milli Kütüphane, Mikrofilm Arşivi. "Bulgarların Türklere Yaptığı Zulümleri Gösteren Belgeler", N.A.4951.

(22) Hüseyin Memişoğlu, a.g.m., s. 48.

İSLÂM FIKHINDA VÂDELİ SATIŞ

Ahmet ONAY(*)

Vâdeli Satış Nedir?

Satılan veya satın alınan bir mal mukabili ödenecek olan belli bir bedelin, belli bir süre sonra veya belli bir tarihte toptan veya belli miktar ve tarihlerde parça parça ödenmesi şartıyla yapılan bir satıştır.

Tarafların karşılıklı rızaları ile ve şartları yerine getirilmek suretiyle yapılan vâdeli satışlar caizdir⁽¹⁾. Bunun için de şu şartlara riayet edilmesi lâzımdır.

Vâdeli Satışın Şartları:

Yapılacak vâdeli satışın sahih olabilmesi için:

1- Ödenecek olan bedel, satılan veya satın alınan malın cinsinden olmamalıdır⁽²⁾.

2- Bedelin cinsi, miktarı ve vasıfları malum olmalıdır⁽³⁾.

3- Vâde taraflarca malum olmalıdır⁽⁴⁾.

Şimdi bunları izah edelim:

1- ÖDENECEK OLAN BEDELİN SATILAN VEYA SATIN ALINAN MALIN CİNSİNDEN OLMAMASI

Bedel (Semen) Nedir?

Herhangi bir mal mübadelesinde insanın zimmetinde sabit olan borcudur. Bu da; altın, gümüş paralar veya misli dediğimiz mallardır.

Misli olan mallar ise, ölçüyle tartıyla, âdetle ve bu günkü ifadesiyle, "standart" dediğimiz mallardır. Eğer bunlar bir mal karşılığı olarak veriliyor, o mal da kıymete tabi bir mal oluyor ise, misli olan mal, semen kabul edilir. Meselâ; on ölçük buğdaya, bir koyun alındığı takdirde, koyun burada mebî, buğday ise misli olması itibarıyla semen oluşur⁽⁵⁾.

Dolayısıyla, vâdeli olarak satılan mal ile, ona bedel olarak ödenecek şeyin cinsleri farklı olmalıdır. Çünkü Peygamberimiz (S.A.V.) bu hususta şöyle buyurmaktadır:

(*) Diy. İsl. Başkanlığı Müfettiş Yardımcısı

(1) Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye, Madde: 245; Ömer Nasuhi Bilmen, *Hukuku İslamiyye ve Istılahat-ı Fikhiyye Kamusu*, VI/40; Abdurrahim Efendi, *Feteva*, II, 27; Ankaravî Muhammed b. Hüseyin, *Fetava*, I, 344; Halil Gönenç, *Fetvalar*, I, 114-115

(2) Ömer N. Bilmen, *Age*, VI, 40; Abdullah b. Muhammed b. Mevdud el-Mavsili, *El-Ihtiyar İta'ili'l-Muhtar*, II, 30-31.

(3) Mecelle Madde: 238-239

(4) Mecelle Madde: 246; Kadıhan, Hasan b. Mansur el-Özcendî, *Feteva*, 254, İstinsah 956, 588 varak; Ankaravî, *Feteva*, I, 344; Abdurrahim Ef. II, 27.

(5) İbn Abidin, *Reddü'l-Muhtar Ale'd-Dürrü'l-Muhtar*, XI, 63, Terc: Mehmet Savaş.

Dergi / Kitap
Kütüphanede Mevcuttur

debts, and (for every struggle) in Allah's cause, and (for) the wayfarer: (This is) an ordinance from Allah - and Allah is all-knowing, wise.' [Qur'an 9:60]

We note in the *ayah* that Allah (*SWT*) referred to the *gharimeen*, those in debt, and those who assume the burdens of debt to eliminate enmity, or to pay the *diyah* (blood money), or those who assume the burdens of debt for personal needs, or the *muflisun* (bankrupts). Anas reported that the Messenger of Allah (*SAW*) said, 'Begging is not permissible but for three types of persons: one with wretched poverty, or one with a horrid debt, or one with a painful blood money.' Qabisa ibn al-Mukhariq al-Hilali reported that the Messenger of Allah (*SAW*) said to him,

Qabisa! Begging is not permissible but for one of the three types of persons: one who has incurred debt, for him begging is permissible till he pays that off, after which he must stop it; a man whose property has been destroyed by a calamity which has smitten him, for him begging is permissible till he gets what will support life or will provide him reasonable subsistence; and a person who has been smitten by poverty, the genuineness of which is confirmed by three reliable members of his community, for him begging is permissible until he gets that which will support him. Qabisa! besides these three, (begging) for any other reason is forbidden, and anyone who engages in such, consumes that which is forbidden.

Therefore, it is forbidden to confiscate property of the *muflis*, to imprison him, or to charge him interest or penalties. However, the State through its agents has the sole power to freeze his assets and goods, which are in excess of his basic needs, to sell them and to reimburse his debtors, giving him back any money left over after settlement. The indebted person must endeavour to do all he can to settle his debts, for he will be held accountable on the Day of Judgement, as is mentioned in the *hadith* above.

Excerpts from input by Shahpara <shahpara@aol.com>

ARABIC | العربية

For all your Arabic / Urdu / Persian / English
expert translation, typesetting and printing

Pharos Media & Publishing Pvt Ltd Fax: (009111) 683 5825

Muslim & Arab Perspectives 4 : 7-12 (New Delhi 1997)

Vadeli Sah?

Increased price for deferred payment

By Imtiaz Ali

The argument that agreement between buyer and seller on the selling price ensures that it is a *halal* transaction is an invalid argument if credit is involved. The increase in price from \$100,000 to \$109,000 is because of the factor of time (credit of one year duration). In other words, 'time' equals 'money.' 'That is designated *riba an-nasi'ah* in Islamic Law,' wrote Maulana Imran Nazar Hosein in his recently published book *One Jama'at, One Ameer* (p. 100).

Maulana Imran, while discussing the role of the *Mufti* in his 'authentic *jama'at*' and making the point that not all *fatwas* were sound, cited the above example of a 'dangerously incorrect *fatwa*' which was issued by the late *Mufti* Shabil Ali, then Principal of the Darul Uloom T&T and head of its *Ifta* department.

The issue of debate is whether or not it is *halal* to increase the price of an item if it is being sold on a credit basis — the payment being paid in lump sum at a future date or in installments over a period of time.

Maulana Imran's position as stated in the book is that such is 'pure *riba*, hence *haram*.' He also classified such as '*riba an-nasiah*', 'disguised *riba*' and 'deception'. His argument as stated in his book, 10,000 copies of which were distributed free, is that the increase in the price of the item was as a result of the delay in payment. The book contains no quotations from the Holy Qur'an, nor the *Hadiths* nor from the books of Islamic jurisprudence supporting his position.

First of all, we need to establish the validity of deferred exchange in Islam. A sale transaction may be seen as comprising two components when viewed from the angle of time, the commodity and the price. If the price is deferred, *i.e.*, if the commodity is exchanged but the price is to be paid at a later date, the sale is called a *nasiah* sale (it is also called *Bai' bi thaman ajil* or *Bai' Muajjal*). If the price is paid but the commodity is to be delivered at a later date, the sale is called *salam* sale. Both *nasiah* and *salam* sales are allowed in Islam with a few exceptions. Deferment also takes place in loan transactions *i.e.*, whenever an item is loaned it is expected to be

Muslim & Arab Perspectives 4 : 7-12 (New Delhi 1997)

PRCICA

in France around 1185. The editors of the systematic decretal collections frequently also expressed this organizing impulse through an insistence on the unity of the texts they prepared: commonly, decretals were separated into individual sections that were then included under the appropriate area titles as individual *capitulum* (chapters). This was especially the case in Bernard of Pavia's *Compilatio Prima* (1190), which, with its division into five books, would lead the way for further development of systems of decretal collections. Certainly, in the following period, a variety of other systematic and primitive collections emerged, such as the *Collectio Gilberti* (1202/1203; named after its creator) or the collection of Alanus Anglicus (completed in 1206).

But Bernard's intensive glossing in his work, also termed the *Breviarium Extravaganantium*, exerted a growing influence on the newly emerging field of decretal studies. With the *Compilatio Tertia*, compiled in 1209–1210 at the behest of Innocent III (r. 1198–1216), the papacy underscored the fundamental significance of decretal collections for ecclesial legal culture. At the same time, however, the papacy was also announcing its intention not to leave the transmission and organization of decretals to the field of decretal studies any longer. In the time between 1210 and 1226, there were indeed published three more influential decretal collections, which are counted among the *Compilationes Antiquae* (Corpus Iuris Canonici), but the papacy at last consolidated its hold over the safekeeping and systematic organization of ecclesial legal texts. It made its authority binding at the latest with the *Liber Extra* of 1234 and the publication of the three *Collationes* by Innocent IV (r. 1243–1254); these latter were collections of conciliar canons and decretals published in 1245, 1246, and 1253, respectively. The inclusion of Jean Chappuis's sixteenth-century decretal collection in the Corpus Iuris Canonici promulgated in 1580 marked the eventual end of this development. The *Magnum Bullarium*, a collection of papal decrees first published in 1586 and not included in the Corpus Iuris Canonici, offered a new continuation of the tradition of non-papally ordered decretal collections. The tradition continued until, in 1909, the *Acta Apostolica Sedis* was made the official organ for papal communications.

[See also Canon Law, *subentry on* The Codes of Canon Law (1917 and 1983); Church Councils and Conciliar Canons; and Pope and Papacy.]

BIBLIOGRAPHY

PRIMARY WORKS

- Friedberg, Emil, ed. *Corpus iuris canonici*. Part 1, *Decretum Magistri Gratiani*. Part 2, *Decretalium Collectiones*. Leipzig, Germany: Tauchnitz, 1876–1881; reprinted Graz, Austria: Akademische Druck- und Verlagsanstalt, 1959. Contains the texts of numerous decretals.
- Jaffé, Philipp, ed. *Regesta Pontificum Romanorum, ab condita ecclesia ad annum post christum natum MCXCVIII* (Register of the Roman

pontiffs from the foundation of the church to A.D. 1198). 2 vols. 2d ed. edited by Samuel Loewenfeld, Ferdinand Kaltenbrunner, and Paul Ewald, Leipzig, Germany: Veit, 1885–1888.

Pothast, August, ed. *Regesta Pontificum Romanorum inde ab a. post Christum natum MCXCVIII ad a. MCCCIV* (Register of the Roman pontiffs from 1198 to 1304), 2 vols. Berlin: Decker, 1874–1875; reprinted Graz, Austria: Akademische Druck- und Verlagsanstalt, 1957.

Pothast, August, ed. *Regesta pontificum Romanorum (1198–1304)*. Compiled by Hans-Martin Schaller. Monumenta Germaniae Historica, Hilfsmittel 2. Munich, Germany: Monumenta Germaniae Historica, 1978.

SECONDARY WORKS

Bertram, Martin. "Die Konstitutionen Alexanders IV. (1255/56) und Clemens IV. (1265/67): Eine neue Form päpstlicher Gesetzgebung." *Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte, Kanonistische Abteilung* 119 (2002): 70–109.

Duggan, Charles. *Decretals and the Creation of "New Law" in the Twelfth Century: Judges, Judgement, Equity, and Law*. Aldershot, Hampshire: Ashgate; Brookfield, Vt.: Variorum, 1998.

Duggan, Charles. *Twelfth-century Decretal Collections and Their Importance in English History*. London: University of London, Athlone Press, 1963.

Fransen, Gérard. *Les décrétales et les collections de décrétales*. Typologie des Sources du Moyen Âge Occidental, 2. Turnhout, Belgium: Brepols, 1972. A very concise survey.

Helmholz, R. A. *The Spirit of Classical Canon Law*. Athens: University of Georgia Press, 1996. Very suggestive survey concerning the issues of decretal law.

Holtzmann, Walther. "Die Dekretalen Gregors VIII." *Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung* 58 (1950): 113–123. Groundbreaking study on the history of decretals in the twelfth century.

Jasper, Detlev, and Horst Fuhrmann. *Papal Letters in the Early Middle Ages*. Washington, D.C.: Catholic University of America Press, 2001. Focuses on the history of the early decretals including the pseudo-Isidorian collection.

Landau, Peter. *Kanones und Dekretalen: Beiträge zur Geschichte der Quellen des kanonischen Rechts*. Goldbach, Germany: Keip, 1997. Contains numerous important essays on the history of decretals and decretal collections.

Landau, Peter. "Rechtsfortbildung im Dekretalenrecht: Typen und Funktionen der Dekretalen des 12. Jahrhunderts." *Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte, Kanonistische Abteilung* 117 (2000): 86–131.

Wiel, Constant van de. *History of Canon Law*. Louvain Theological and Pastoral Monographs 5. Louvain, Belgium: Peeters, 1991. Helpful survey with numerous references.

ANDREAS THIER

Translated from the German by Ira Allen

DECRETUM OF GRATIAN. See Corpus Iuris Canonici.

DELAY. Medieval lawyers no longer understood the Roman concept *perpetuatio obligationis*, which ensured that the debtor in default was liable for any failure of performance whether or not it would have caused the same damage to the creditor on time performance. The underlying idea had been that the debtor was obligated to